Prevenzjoni ta' l-infezzjonijiet waqt kull tip ta' attività sesswali!

	Sess bejn in-nisa	Sess bejn nisa u rġiel	Sess bejn l-irġiel
Sess Orali	■ Uża' 'dental dam' (square tal-latex) biex tevita li demm jew fluwidi vaġinali jidħlu f'ħalqek. Kondom maqtugħ u miftuħ ċatt jista' jintuża għall-istess skop.	■ Uża dejjem kondom u evita li l-persuna jiġi f'ħalqek.	
Sess Anali	■ Uża lubrikant minħabba ċans ogħla ta' ġrieħi interni f'dan it-tip ta' sess. Uża ingwanti tal-latex speċjalment jekk hemm xi qatgħat fis-swaba/idejn.	■ Hemm riskju akbar li jiġu trasemessi xi infezzjonijiet f'dan it-tip ta' sess, għalhekk huwa rakkomandat li jintużaw kondoms aktar b'saħħithom u ħafna lubrikant magħmul mill-ilma. Ftakar li kremi żejtnin bħal; baby oil jew Vaseline jistgħu iqattgħu l-kondom.	
Sess Vaġinali	■ Uża ingwanti tal-latex speċjalment jekk hemm xi qatgħat fis-swaba/idejn. L-użu ta' lubrikant inaqqas miċ-ċans ta' ġrieħi interni. Hemm riskju akbar ta' infezzjonijiet waqt il-period.	■ Uża dejjem kondom qabel ma l-ġenitali tiegħek u tal-partner imissu ma' xulxin. Lubrikant inaqqas miċ-ċans ta' ġrieħi interni. Hemm riskju akbar ta' infezzjonijiet waqt il-period.	
Masturbazzjoni	■ M'hemm ebda riskju ta' infezzjonijiet meta timmasturba waħdek. Jekk timmasturba mal-partner ir-riskju jiżdied jekk tuża l-isperma jew fluwidi vaġinali tal-partner bħala lubrikant għalik.		
Sex Toys	■ Evita s-self (sharing) ta' sex toys għax dawn jistgħu jkunu mċapsin bil-fluwidi jew demm ta' ħaddieħor u b'hekk tgħaddi infezzjoni. Is-sex toys għandhom dejjem jinħaslu tajjeb wara l-użu u kemm jista' jkun il-persuna iżomm tagħha/tiegħu personali.		

Reprint 2012

Is-Saħħa Sesswali

L-Infezzjonijiet:

Punti qosra

SEXUAL HEALTH HELPLINE
2326 6000
sexualhealth@gov.mt

G.U. CLINIC
TEL: 21 227 981

Health Promotion & Disease Prevention Directorate
Tel: 2326 6000, www.ehealth.gov.mt

saħħa sesswali

Chlamydia

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess orali, vaginali u anali. Sintomi jafu joħorġu sa 4 ġimgħat wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Tisfija mill-ġenitali ■ Uġigħ mal-pipi ■ Uġigħ waqt is-sess ■ Dmija mhux tal-period Madwar 80% tan-nisa u 30% ta' l-irġiel ma jkollhomx sintomi.	■ Infjammazzjoni fil-pelvis (PID) li tista' tikkawża infertilità fil-mara ■ Problemi fit-tqala u fis-saħħa għat-tarbija kemm qabel kif ukoll wara l-ħlas	Antibijotiċi

Gonorrhoea

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess orali, vaginali u anali. Sintomi jafu joħorġu sa ġimgħa wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Tisfija mill-ġenitali ta' kulur safrani ■ Uġigħ/ħruq mal-pipi Madwar 75% tan-nisa u 10% ta' l-irġiel ma jkollhomx sintomi.	■ Uġigħ fit-testikoli b'riskju ta' infertilità fl-irġiel ■ PID li tista' tikkawża infertilità fil-mara ■ Problemi fit-tqala u fis-saħħa għat-tarbija	Antibijotiċi

Hepatitis B, C

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
Minn demm infettat e.ż b'użu ta' labar/oġġetti li jaqtgħu. B'sess vaġinali u anali. Trasmessi wkoll mill-omm infettata għat-tarbija. Sintomi jafu joħorġu bosta ġimgħat wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Sintomi ta' riħ ■ Nuqqas ta' aptit ta' ikel ■ Jisfaru l-abjad ta' l-għajnejn Kemm nisa u rġiel jafu ma joħorġux sintomi ta' l-infezzjoni.	■ Infjammazzjoni fil-fwied li taf twassal għall-kanċer u anki mewt	Jeżisti vaċċin għall-prevenzjoni tal-Hepatitis B iżda mhux għal Hepatitis C. F'każ ta' infezzjoni t-tabib irid jindika l-aħjar trattament u kura.

Herpes

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess orali, vaginali u anali. Sintomi jafu joħorġu sa gimaghtejn wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Bħall-bżieżaq mal-parti ġenitali jew madwar il-ħalq ■ Sintomi ta' riħ ■ Tisfija mill-parti ġenitali	■ Is-sintomi jafu jibqgħu joħorġu snin wara minnkejja li jkun ittieħed trattament ■ L-infezzjoni taf tkun fatali għal tarbija fil-ġuf	Ingwent jew pilloli biex tfejjaq is-sintomi iżda il-virus ma jitlaqx mill-ġisem.

HIV

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess vaginali u anali jew permezz ta' labar/oġġetti li jaqtgħu mċapsin b'demm infettat. Trasmessi wkoll mill-omm infettata għat-tarbija.	■ Ħafna min-nisa u rġiel ma jkollhomx sintomi ta' din l-infezzjoni	■ Tista' twassal għall-AIDS ■ L-immunità tal-persuna tkun baxxa għall-mard u tista' twassal għall-mewt	F'każ ta' infezzjoni t-tabib irid jindika l-aħjar trattament u kura.

HPV/Genital Warts

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess orali, vaginali u anali. Sintomi jafu joħorġu xhur jew snin wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Ħakk madwar il-ġenitali ■ Felul kulur roża ċar li jitla' madwar jew ġewwa il-ġenitali ■ Ħafna min-nisa u rġiel ma jkollhomx sintomi ta' din l-infezzjoni	■ Il-felul jaf jikber u jinfirex madwar iż-żona ġenitali u jsir aktar diffiċli biex titrattah ■ Tibdil f'xi ċelluli tas-*cervix* (l-għonq ta' l-utru) u dan jista' jwassal għal kanċer	Fil-każ ta' infezzjoni tas-cervix it-tabib jgħidlek dwar l-aħjar trattament. Fil-każ ta' felul viżibbli, likwidu jingħata biex tagħmlu fuqhom jew jigu iffriżati mit-tabib.

Non-Specific Urethritis (NSU)

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess vaġinali u anali. Sintomi jafu joħorġu sa xahar wara kuntatt ma' l-infezzjoni.	■ Fl-irġiel sintomi jinkludu: Tisfija bajdanija Ħruq mal-pipi Xi rġiel ma jkollhomx sintomi ■ Rarament jista' jagħddiha lill-partner femminili u hi ma jkollhiex sintomi	■ Uġigħ fit-testikoli b'riskju ta' infertilità' fl-irġiel ■ Infjammazzjoni fil-pelvis (PID) li tista' tikkawża infertilità fil-mara	Antibijotiċi

Syphilis

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
B'sess orali, vaginali u anali. Sintomi jafu joħorġu sa 3 xhur wara kuntatt ma' l-infezzjoni u ġieli anki aktar tard.	■ Raxx aħmar mal-ġisem ■ Glandoli jintefħu ■ Infafet mal-ġenitali u partijiet oħra tal-ġisem	■ Is-sintomi jafu jieqfu, iżda l-infezzjoni tippersisti ■ Taf twassal għal paralisi, dementia u mewt ■ Taf tkun fatali għal tarbija fil-ġuf	Antibijotiċi

Bacterial Vaginosis (BV)

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
Vaginal douching u użu ta' *bubble bath*. Mhux maħsub li trasmessa sesswalment.	■ Tisfija mill-ġenitali li taf tkun tintenn ■ Ma taffettwax lill-irġiel	■ Assoċjata ma' PID (infjamazzjoni fil-pelvis)	Antibijotiċi jew ingwent.

Thrush (Candida)

Kif tiġi trasmessa?	Sintomi	Konsegwenzi	Trattament
Użu ta' antibijotiċi. Użu ta' *tights* u ħwejjeġ issikkati li ma jħallux arja tiċċirkola fil-parti ġenitali.	■ Ħakk madwar iż-żona ġenitali ■ Tisfija bajdanija mill-ġenitali	■ Jekk ikun hemm sintomi, dawn kapaċi jippersistu jekk ma tfittixx trattament	Trattament kontra l-fungus.